

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVII, БРОЙ 7

СОФИЯ, 1-15 АПРИЛ 2016 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

ПОЧЕТНИ ОТЛИЧИЯ

• **Българският патриарх Неофит получи премията за 2015 г. на МОФ ЕПН**

Стр. 1, 8

• **Църковно отличие за 2-н Гиньо Ганев**

Стр. 3

ДУХОВНА СЪКРОВИЩНИЦА

**Св. Тихон Загонски
„Ще гойда утре“**

Стр. 7

ОФИЦИАЛНА ПАТРИАРШЕСКА ВИЗИТА

Двама патриарси почетоха двама светии

Светейшият патриарх Неофит бе на петдневно официално посещение от 7 до 11 март в диоцеза на Руската православна църква по покана на Московския и на цяла Русия патриарх Кирил и ръководството на Международния обществен фонд „Единство на православните народи“, за да получи присъдената му от Фонда премия за 2015 г. за изключителни заслуги и принос към единството между православните народи и утвърждаване на християнските нравствени ценности в съвременния свят. Церемонията по награждаването се състоя на 9 март в голямата зала на храм „Христос Спасител“ в Москва. Патриарх Неофит бе награден заедно с президента на Република Сърбия Томислав Николич и председателя на Държавната дума на Руската федерация С. Е. Нарискин. На

церемонията присъстваха досегашни лауреати на премията, представители на Руската дума и Съвета на федерациите, представители на президента и премиера на Русия, които са лауреати на премията за предшъдни години, изтъкнати политици, културни дейци и общественици от различни православни страни.

В рамките на посещението светейшият Български патриарх Неофит и светейшият Руски патриарх Кирил извършиха съвместно прославяне на новоканонизираните от двете църкви – Руската и Българската – св. Серафим, архиепископ Богучарски, Софийски Чудотворец, и отслужиха св. Литургия в храма на Покровския манастир, в който е погребана блажена Матрона Московска.

На стр. 4

ЦЪРКОВНА ИСТОРИЯ

Великото чудо и забравеният празник

На 28 март, в понеделник на Третата седмица на Великия пост, се навършват 1150 години от паметно събитие в историята на Българската православна църква – съдбоносно за разпространението на християнството у нас. Събитие, което не дало възможност св. Борис да стане поредният хан (подобно на Кормисош, Винех, Телец, Умор, Паган), обвинен от боилите в неспособност да управлява и екзекутиран. Събитие, което е явно чудо, поредна победа на Кръста Христов (в съвсем буквален смисъл), свидетелство за свръхестествената сила на християнския Бог и за истинността на вярата в Него.

Изворът, който най-подробно ни разказва за случилото се тогава в България, са Бертинските летописи, където по това време Реймският архиепископ Хинкмар отбелязва: „866 г. Кралят на българите приел светото кръщение. Той бил замислил да стане християнин предишната година, понеже Бог го вдъхновил и му внушил това чрез полчиби и бедствия сред народа на царството му. Недоволни от това неговии боляри разбунтували народа против него, за да го победят. И тъй, колкото били в десетте комитата, те се събрали около двораца му. Но той, като призовал името Христово, потеглил срещу цялото множество с четиридесет и осем души, които били

останали при него поради предаността си към Христовата вяра. И веднага, щом излязъл от градските врати, нему и на тези които били с него, се явили седем духовници и всеки от тях държал в ръката си запалена свещ. И така те вървели пред краля и пред тези, които били с него. А на тези, които били въстанили против него, се сторило, че върху тях пада огромна пламнала сграда. А конете на онези, които били с краля, както се сторило на противниците, вървели изправени и ги поразявали с предните си крака.

И такъв страх ги обзел, че те не могли да се приготвят нито за бягство, нито за отбрана, но прострени на земята, не могли да се движат...“

Същото, макар и по-накратко разказват за събитието по-старите български източници. Така в „Чудото на св. Георги с българина“ (X век), разказът започва с думите: „Аз, отче изумене Петре, съм от новопросветения български народ. Него Бог просвети чрез Своето кръщение в наше време чрез Своя избраник Борис, когато нарекоха в светото кръщение Михаил, който с Христовата сила и с оръжието на Кръста (тук и навсякъде в текста подчертаното е на автора) победи много непокорния български род и помрачението от зломисленото дяволско дело съзря...“

На стр. 6

Българският патриарх Неофит получи премията за 2015 г. на МОФ ЕПН

Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит получи премията за 2015 г. на Международния обществен фонд „Единство на православните народи“. Той беше отличен за изключителните си заслуги за укрепване единството на Православието и утвърждаването на християнските нравствени ценности в обществото.

Церемонията по награждаването се състоя в залата на храм „Христос Спасител“ в Москва, в присъствието на висши духовници, политици и общественици от различни православни страни.

Встъпителни думи за историята, дейността и целите на Фонда, естеството на връчването за 16-и път награда и тазгодишните лауреати произнесе

На стр. 8

ХРОНИКА

България

Благовещение – голям празник за Софийската духовна семинария

Благовещение е двоен празник за Софийската духовна семинария. Към тържественото честване на големия Богородичен празник, по традиция се прибавя и възвущащия ритуал по предаване на семинарското знаме от завършващия випуск на следващия курс.

Празничната св. Литургия в семинарския храм за деня на Благата вест бе възглавена от Негово Преосвещенство Великият епископ Сионий, който е един от ректорите, най-дълго оглавявали учебното заведение. С него съслужиха семинарските ефимерии – свещениците Божидар Маринов и Константин Цанков, както и свещ. Михаил Станков от Сръбската патриаршия.

Да съпреживяват ангелското благовестие за идването на земята на Сина Божий, заедно със семинаристите, преподавателите, възпитателите и служителите в храма на духовното училище бяха дошли множество християни. Сред тях бяха проф. д-р Божидар Андонов, зам.-декан на Богословския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, г-н Крассимир Богданов, народен представител, и г-н Борис Вангелов, председател на Държавната агенция за българите в чужбина.

По време на свещеническото причащение проповед за празника произнесе петокурсникът Ивелин Василев.

В края на светата Литургия Велич-

кият епископ Сионий се обърна към завършващите петокурсници и насочи вниманието им към значимостта на духовния път, който предстои да поемат. „Където и да се реализирате, вие ще носите в себе си наученото в Семинарията – и като знания, и като възпитание“ – каза епископът. Той поздрави всички присъстващи от името на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит и им благопожела благата вест да ободрява и дава духовни сили и надежда на всички православни християни.

Ректорът на Семинарията, г-н Димитър Костадинов, благодари на Великия епископ Сионий и припомни, че служението му като епископ на Българската православна църква започва в навечерието на празника Благовещение и неговата първа служба е под покрива на св. Йоан Рилски на празника на Благата вест.

По традиция след това пред фиалата в двора на Семинарията започна церемонията по предаването на семинарското знаме от завършващия на следващия випуск.

Пред събралите се гости Ивелин Василев от името на петокурсниците се обърна към своите учители, като им благодари за неуморните трудове.

От името на четвъртокурсниците Александър Ризов обеща достойно да пази предаденото им знаме.

Един след друг, целувайки евангелието и знамето и вземайки благословение от епископ Сионий, петокурсниците символично се разделиха с любимото училище.

Духовното тържество завърши с обща снимка пред сградата на Семинарията, а празникът продължи с официален прием в аулата и братска трапеза.

Слави СПАСОВ

Архиерейска служба и заупокойно поклонение в Ловеч

В деня след Благовещение нашата св. Православна църква празнува **Събор на св. архангел Гавриил**, това е богослужбено събрание на вярващите в чест на божествения благовестител. Св. евангелист Лука предава думите на архангела, който разкрил на св. пророк Захария, че е архангел Гавриил, който предстои пред Бога (Лука. 1:19) – името Гавриил означава „сила Божия“.

На този ден Негово Високопреосвещенство Ловчанският митрополит Гавриил празнува деня на своя небесен покровител. Владиката отслужи св. Литургия в катедралния храм „Света Троица“. Заедно с него съслужиха архим. Викентий Митев, ставроф. ик. Кънчо Кабадийски, свещеник. Любомир Казашки и свещеник. Вениамин Павлов.

В края на службата след празничното многолетствие Негово Високопреосвещенство пожела на вярващите в храма неотслабващото молитвено застъпничество на архангел Гавриил да ги съ-

пътства винаги.

По-късно владиката отслужи панихида на мястото, където се е намирал един от „лагерите на смъртта“, наречен „Слънчев Бряг“, край Ловеч, за упокоение на невинно избитите от комунистическия режим българи.

Тук всяка година в съботния ден след Първа пролет идват стотици хора, за да извършат заупокойно поклонение пред тези, които на това място по особено жесток начин са изгубили живота си.

Ловчанска митрополия

Обучителен семинар за християнските ценности сред децата и учениците

Във връзка с инициативно писмо от председателя на Синдиката на българските учители Янка Такева, на **24 март** в град Пловдив се проведе семинарно обучение за формиране и опазване на християнските ценности при децата и учениците, организирано от Културно-просветните отдели при Св. Синод и Пловдивската св. митрополия.

С благословението на Негово Високопреосвещенство Пловдивския митрополит Николай участие в този форум взеха Знеполският еп. Арсений – викарий на Пловдивския митрополит, и Недка Чолакова от КПО при Пловдивската митрополия.

Присъстваха председателите на синдикалните организации от пловдивските училища, учители, както и организаторите от учителския колектив на Националното училище за музикално и танцово изкуство „Добрин Петков“.

Приветствия към участниците поднесе Петранка Калоферова – председател на Общинския координационен съвет и регионален координатор на Съюза на българските учители за Пловдив.

Викарният епископ Арсений изнесе доклад, в

който доказа и защити ролята на семейството, училището и Църквата като изконни и традиционни институции в България, изграждащи здравата духовна основа на младото поколение. Църквата, която ръководи човека в религиозния му опит от раждането до смъртта, е институцията с потенциал да подкрепи и семейството, и училището, и обществото в дейностите за религиозното възпитание на децата и юношите.

Анкета, проведена с родители, показва, че 88% имат някакви познания за религията, като 75% са ги получили от възрастните в семейството, 38,6% – от посещение в храма и 86,3% – от литературата. 94% от родителите са убедени, че по-пълното познание за религията, която из-

повядват, ще предпази тях и децата им от заплахата на сектите, бушуващата агресия и разпада на моралните ценности. От изследваните родители 60% отговарят, че разговарят с децата си на религиозни теми. На въпроса дали смятат, че е необходимо изучаването на Религия в училище, 88% отговарят утвърдително. Според 89% религиозното просвещение на децата трябва да се осъществява от училището и Църквата.

На вниманието на присъстващите бе представен репортажният филм на Пловдивската православна телевизия за работата на Културно-просветния отдел на Пловдивската митрополия с децата от цялата богоспасяема епархия.

Пловдивска митрополия

Ученици от математическата гимназия на Вигин посетиха Вигинска св. митрополия

На **28 март** ученици от Природо-математическа гимназия „Екзарх Антим Първи“, гр. Видин, посетиха сградата на Видинската св. митрополия. Посещението им бе във връзка с провеждането на час по запознаване на учениците със Священото Писание – Библията.

Учениците бяха водени от г-жа Лидия Димитрова, преподавател по български език и литература в ПМГ „Екзарх Антим Първи“.

Урокът бе проведен от Негово Преосвещенство Белоградчишки епископ Поликарп и се състоя в гостната на Видинската св. митрополия.

Епископ Поликарп запозна учениците с историята на Библията, нейното

съдържание, послания и основна идея, като разгледа Стария Завет и им разясни Новия Завет. Той говори и за необходимостта от следване на нравствените Божии закони, чрез които човекът ще постигне истинско познание за смисъла на живота и неговата цел.

От своя страна гостите благодариха за вниманието и беседата и си пожелаха такива срещи да са по-чести.

На всеки от присъстващите епископ Поликарп подари книга и иконичка за спомен и благословение.

Йером. МАКСИМ

ДОКУМЕНТИ

Кандидатури за ръкоположения на свещенослужители

Светият Синод на БПЦ, след като разгледа постъпилите кандидатски преписания за ръкоположения на енорийски свещеници и свещеномонаси, на основание чл. 134 и във връзка с чл. 132 от Устава на Българската православна църква, реши да бъдат публикувани имената на следните кандидати:

Софийска епархия: Петко Георгиев Дишков, гр. Септември – за дякон и свещеник;

Сливенска епархия: монах Паладий (Стефанов) – за йеродякон и йеромонах, брат на Поморийския манастир „Св. Георги“.

Церемония по награждаването на г-н Гиньо Ганев с църковен орден „Св. Йоан Рилски“

Най-висшият църковен орден „Св. Йоан Рилски“ – първа степен, бе връчен на видния български политик, народен представител в осем поредни народни събрания (3 преди 10 ноември и 5 след това) и първи национален омбудсман на България – г-н Гиньо Ганев. Церемонията по награждаването се състоя на 31 март в Синодната палата. Отличieto бе връчено лично от Негово Светейшество Българския патриарх Неофит на г-н Г. Ганев по решение на Светия Синод на БПЦ-БП за неговите заслуги за възстановяване единството на Българската православна църква и укрепването на нейния

авторитет, както чрез законодателни инициативи, така и чрез публично заявени от него позиции. Повод за награждаването му е 25-годишнината от приемането на Конституцията от 1991 г., с която се гарантира правото на вероизповедание на българските граждани и се утвърди източното православие като традиционно вероизповедание за България.

На награждаването присъстваха митрополитите от Светия Синод на БПЦ-БП, парламентаристи и близки на г-н Ганев.

След сърдечната среща между двамата патриарх Неофит приветства изтъкнатия политик и общес-

твеник с думите: „Уважаеми г-н Гиньо Ганев,

В ръката на Господа е властта над земята, и потребния човек Той навреме ще въздигне върху нея – така учи Свещеното Писание и ние вярваме, че Бог по Своята велика мъдрост отрежда на всеки човек място и роля в обществото, за да послужи на хората и на Бога, за да благоволити и върши Неговата воля. Бог издига в нужното време определени личности, избрани люде, не за да преследват личните си амбиции и цели, а за да им възложи особено служение, отговорности и задачи. Поставя ги на важни позиции, защото са повикани със своето дело и живот да принесат полза на цялото общество и на Църквата Христова. Бог ги обдарява с всички необходими лични качества, познания и умения, влага в сърцата им насока и цел, дава им Своето благословение, подкрепата и наставлението на Светия Дух, за да изпълнят достойно високото си призвание.

В тежките години на разкола редица български общественици, интелектуалци и законотворци подкрепиха усилията на Светия Синод да възстанови каноничното единство на родната ни Българска православна църква, като в онези дни на изпитания решително застанаха на страната на Истината и всеки на своето място и в своето звание направи нужното, та Правдата и мирът да възтържествуват. Сред тях, без съмнение, се откроява и Вашата личност, г-н Ганев, като виден политик, високоавторитетен общественик, парламентарист и конституционалист.

Известна е Вашата роля, в качеството Ви на подпредседател на VII Велико народно събрание и председател на Конституционната комисия при НС в процеса на изработване и приемане на Конституцията на България от юли

1991 г., с която беше гарантирано правото на вероизповедание на българските граждани и беше регламентирано източното православие като традиционно вероизповедание за България.

Със своите обществени изяви, както чрез Ва-

волята Божия, посветили се на жертвено служение в името на Бога и ближните, Църквата и Отечеството в изпълнение на евангелската заповед за любовта!

По повод 25-годишнината от приемането на Конституцията, от наше име и от името на цялата пълнота на Българската православна църква Ви връчваме църковния орден „Свети Йоан Рилски“ – първа степен, в знак на внимание към Вас и за изключителните Ви заслуги към светата Българска православна църква. И с едно сърце и една уста клир и народ изричаме: „Достоен!“ На многая и благая лета!“

В отговор г-н Гиньо Ганев каза, че възприема то-

църковно отличие ме кара да се чувствам вътрешно задължен, доколкото имам сили и време да проповядвам с думи и на дело Истината, Любовта и принципа на единството“ – каза в заключение г-н Гиньо Ганев.

Последва прием, по време на който в непосредствен разговор г-н Гиньо Ганев сподели със светейшия патриарх Неофит спомени от богатото си минало на политик и общественик и мисли за отговорността пред Бога и обществото, и получи първосветителско благословение и напътствия.

Орденът „Св. Йоан Рилски“ е учреден през 1961 г. и е първият, приет от БПЦ в ново време. Той

ДОКУМЕНТИ

Патриарх Неофит изпрати съболезнователно писмо до краля на Белгия

Във връзка с кървавите атентати в Брюксел Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит изпрати до Негово величество Филип, краля на Белгия, съболезнователно писмо, в което се казва:

Ваше Величество,

В навечерието на един от най-светлите християнски празници – Благовещение, когато до Пресвета Богородица и целия човешки род достига вестта за Раждането на Спасителя, с дълбока тъга и болка приехме известието за кървавите терористични атентати на 22 март в Брюксел, отнели живота на 34 души и ранили стотици невинни граждани. Акт, който е грубо посегателство срещу най-ценния дар от Бога – живота, срещу мира, доверието и любовта в душите на хората.

Ние всички сме чеда на един Небесен Отец и в дни на скръб и изпитания не можем да останем безпричастни към болката и смущението, обзели в този тежък момент белгийския народ. От свое име и от името на клира и миряните на Българската православна църква изказвам най-искрени съболезнования на близките на загиналите и пострадалите. Молим Всеподателя Бога – „Отец на милосърдието и Бог на всяка утеха, Който ни утешава при всяка наша скръб“ (2 Кор. 1:3), да дарува сили на всички скърбящи да превъзмогнат мъката от тежката загуба, унището и страха!

Господ ни е заръчал: „Не въздавайте никому зло за зло, а залагайте за това, що е добро пред всички човече. Ако е възможно, доколкото зависи от вас, бъдете в мир с всички човече. Не отмъщавайте за себе си, възлюбени, а дайте място на Божия гняв. Защото писано е: „от мъщението е Мое. Аз ще отплатя, казва Господ“ (Рим. 12:17-19). Господ ни е оставил Своя мир, като ни е казал: „Мир ви оставям; Моя мир ви давам; Аз ви давам не тъй, както светът дава. Да се не случават сърцето ви, нито да се плаши“ (Йоан. 14:27), и ние, Неговите последователи, винаги ще бъдем миротворци, ще се стараем, доколкото зависи от нас, да живеем в мир с всички, да се укрепяваме във вярата, надеждата и любовта Христова и така да успяваме на злото в света.

Бог на мира и любовта да изпълни по Своята благодат сърцата ни с добра воля и братолюбие към хората около нас и ни научи да живеем в мир и разбирателство помежду ни!

† НЕОФИТ, Патриарх Български

23.03.2016 г.
София

ши законодателни инициативи, така и чрез публично заявени от Вас позиции, Ви допринесохте много за възстановяване единството на Българската православна църква, за възвръщането и укрепването на нейния авторитет. Не можем да не споменем приноса Ви за внасянето в Народното събрание през 1999 г. на Законопроект за единството на БПЦ и активната Ви парламентарна подкрепа за внасянето на 5 юли 2001 г. Закон за вероизповеданията, чието приемане допринесе за възстановяване единството на БПЦ и укрепване на правния й статут.

По-късно, в качеството си на омбудсман на Република България, продължихте да отстоявате водещата роля на Православия в нашата страна и да защитите правата и свободите на гражданите, и особено правото на вероизповедание.

Молим Бога, Майка България и занаят да ражда силни духом мъже и жени с добра съвест, отдели напълно себе си на

ва отличие не като награда за минали заслуги, а като награда, която трябва да бъде заслужавана всеки ден, и че според неговото разбиране тя се връчва не за отделни действия, а за определено поведение и възгледи. Спирейки се върху поведението, което трябва да има всеки човек, а още повече един политик, управляващ, законотворец и общественик, г-н Ганев подчерта, че всеки от нас трябва да има само една единствена зависимост – зависимостта от Създателя, от Бога – Който е Любов – пред Когото са мислите, намеренията и делата ни, и че за жалост, това разбиране не е достатъчно застъпено и определящо за днешните политики. Той каза още, че при мерът, утвърждаван от векове от светата Българска православна църква, който дава със своето служение и обществено присъствие и светейшият патриарх Неофит, трябва да бъде следван всеки ден.

„Актът на награждаването ми с това високо

е с две степени – златен и сребърен. Поводът за създаването му е бил посещението на българска църковна делегация в Истанбул, Дамаск, Йерусалим и Александрия, както и визитата на Вселенския патриарх Атинагорас в България, свързани с окончателното премахване на схизмата. Тогава Светият Синод решава да се направят 10 златни и 20 сребърни ордена, както и съответни кутии за тях. Изработката на ордена била възложена на тогавашната Централна златарска работилница в София. От протокол № 12 на Св. Синод от 13 март 1962 г. се вижда, че въпросната работилница изработила матрица за ордена „Св. Йоан Рилски“ и по 15 бройки от двете емисии на ордена. Художникът Николай Ростовцев изработил и специална грамота, която трябвало да се връчва заедно с ордена. Първи кавалер на ордена е тогавашният патриарх Кирил.

Ал. КАРАМИХАЛЕВА
Снимки: Ромео ЧОЛАКОВ

ЦЪРКОВНА ИСТОРИЯ

Великото чудо и забравеният празник

От стр. 1

Също и преп. Паисий Хилендарски в „История славянобългарска“ описва по подобен начин Покръстването: „Теодора изпреварила и изпратила един епископ, който го покрьстил нощем; боя се от своите болари. Но те разбрали, че е приел кръщение, въоръжили се срещу него. Той взел в ръка честния кръст и така, като с някое копие навдвил всички. Те видели това чудо и мнозина от тях се обърнаха към Христа, привлечени към вярата със силата на свети кръст“.

В по-късно време и Христиа Павлович в своя „Царственик“ (1844 г.) предава случилото се така: (Цар Михаил поискал) „да му пратят владици да обръщат и кръщават народа: което българете като разумеха вооружиха се против него. Но он зема в ръцете си честния кръст, и излезе на тях, и навди им со силата честнаго креста: което като видяха българете, обърнаха се ко Христу Богу...“

Средновековните византийски хронисти – Продължителят на Теофан, Скилица-Кедрин, Иоан Зонара – макар и с други думи, разказват същото.

Накратко – **историческите извори** са единодушни, че св. Борис е бил сварен неподготвен от метежниците и обсаден в своя дворец с нищожни военни сили, абсолютно недостатъчни за оказване на въоръжена съпротива. И в същото време победата на Покръстителите е колкото неочаквана, толкова и тотална. Изводът се налага от само себе си – станало е **Чудо!** Чудо от вярата, чудо със силата на Кръста, чудо на Всемогъщия Бог, помогнал в решителния момент да не погине благочестивото и спасително за българите дело на тяхното Просвещение и Кръщение.

И колко странно изглежда опитът да се **измисли** история, само и само да се отрече **Чудото**. В своите „Български хроники“ известният наш писател Стефан Цанев, заел се с благородното начинание да преразкаже българската история интересно и увлекателно, също цитира Бертинските летописи, но само до момента, в който св. Борис излиза със своето шествие срещу бунтовниците. Тук обаче писателят вмъква предположението, че обсаждащите били много впечатлени от този „византийски ритуал“. Завършекът е открoвена **измислица** – как върху захласнатите метежници връхлетяла изсочилата от вратите на Плиска конница и ги разбила.

Разбира се, Ст. Цанев, който не е историк, просто художествено и емоционално предава това, което е прочел в трудовете на „учените“. Като например Василка Гькова-Займова (която иначе познавам като ерудирани специалист и отличен преподавател по История на Визан-

Св. цар Борис. Икона от фасадата на храма в гр. Плиска

тия), която има дързостта директно да отрече Чудото: „Не, чудо не беше станало... – пише тя – Действаше все още обаянието, властта на княза. Порази ги, може би, и онзи пиццен, тайнствен церемониал на византийското богослужение...“ (Гькова-Займова В., Великият прелом, С., 1968).

Виждаме как се прави опит с психологическо обяснение да се отхвърли известното от изворите. Но предположението е нелепо – та нали боилите и последвалите ги бунтовници се борят точно срещу това – срещу „византийския“ Бог, вяра и ритуали. Тази демонстрация, от страна на св. Борис, на чуждото и омразно тям християнство по-скоро би било най-висшата степен на провокацията.

Защо учените се препъват в този „краеъгълен камък“ от историята на християнството в България? Едва ли причината е само в това, че повечето от професорите, които отричат Чудото, са писали трудовете си във времето на „развития социализъм“, когато всякакви чудеса се считаха за произведения на помрачения от суеверия ум, а един от популярните лозунги беше: „Наука ще обясни всичко“. Дълбоката причина – както правилно забелязва Г. Тодоров (в прекрасната си книга „Св. Борис – три мита за покръстването“) – е в това, че „*обичайната съвременна историческа наука не разполага с методология за боравене с чудесата. Тя или се опитва да ги „обясни“ с някакви материалистични позитивистични еквиваленти, или просто ги подминава като несъществуващи.*“

И тя впрочем прави това не само по отношение на св. Борис, а във всички случаи, включително и по отношение на чудесата в Стария (напр. на Моисей) и в Новия Завет (тези на Господ Исус Христос и апостолите).

Светската наука се чуди какво да прави с чудесата – да ги отрича или да се опитва да ги „обяснява“ (кое е по-мек вариант на отричането – отрича се не случилото се, а самият феномен на неговата чудесност, свръхестественост). За нивото на своето познание тя може би има основание да постъпва така. Още св. ап. Павел обяснява защо е така: „*Душевният човек не възприема онова, що е от Божия Дух: за него това е безумство; и не може да го разбере, защото то се изследва духовно*“ (1 Кор. 2:14).

Църквата Христова обаче разполага с по-верен познавателен критерий за духовните събития и реалности – „*Духовният пък изследва всичко, а него никой не изследва*“ (1 Кор. 2:15).

Така че повече от на всеки друг, именно на **Българската православна църква се полага да огласи и възвеличи Чудото на св. княз Борис, извършено със силата**

на свети Кръст Христов, благодарение на което делото на Покръстването на българите не бе умъртвено още в зародиш.

И най-малкото, което може да се направи (още повече и в такава юбилейна за събитията година), е то да влезе в църковния ни календар и да започнем църковното му богослужебно празнуване (защо не и най-напред именно там, където Чудото се е случило – в Плиска?). Още повече, че това няма да е прецедент, „нововъведение“, а **възстановяване на древна традиция**, каквато, оказва се, е съществувала не само в Средновековна България, а и в съседни нам Православни църкви!

Преди по-малко от 20 години руският изследовател Анатолий Турилов направи изключително важно за нас откритие. В петербургските архиви той откри сръбски ръкопис от края на XIII или началото на XIV в., в който се намира и неизвестно (до този момент) на науката честване „от раннопреславския (или, може би, от къснославянобългарския) столичен български календар“, отбелязано в него със следното наименование: „И победа княза бугарскаа. Михаша. Егда бе сбор нань Кроста рагу“.

Празникът на Чудото е поместен на датата 28 март. А откъде решаваме, че годината на самото събитие е 866? В нея, както видяхме, го поставя еп. Хинкмар. Известният наш историк В. Златарски също отнася бунта на боилите „към началото на 866 г.“ Така, впрочем, смята и споменатият А. Турилов.

Едва ли в цялата година има друга по-знаменателна дата от **28 март**, на която да можеше да се случи Чудото. Неизповедимият Божий промисъл го осъществява тъкмо в деня, в който се чества мъченичеството на българския първомъченик Енравота-Боян, изрекъл преди посичането си пророчеството: „*Тази вяра, за която аз загивам днес, ще се разпространи и умножи по цялата българска земя... Знакът на Кръста ще бъде забит навсякъде, Божиите домове ще се въздигнат наново и свещеници чисти чисто ще служат на чистия Бог. И жертва от хляба и изповедание ще се поднесат на животворящата Троица...*“

Фактически чудесната победа на св. Борис със силата на Кръста е началото на създаването на това пророчество. И прекрасно Промисълът събира двата взаимовръзани празника (на мъченика и на Чудото) в един ден, в едно цяло!

Кое е още една причина 28 март да се превърне в едно от най-славните тържества в църковния ни календар.

Не за св. Борис Велики (както сполучливо го нарече Г. Тодоров) е толкова важно да прославим Чудото, което Бог извърши чрез него в зората на нашето Покръстване – то е важно най-вече за нас, които в свое време сме призвани да продължим делото му, които искаме да се наричаме негови потомци, а българският народ да не страда от маловерие, езически суеверия и безбожие. За да сме още повече убедени в истинността на православната християнска вяра, в силата и всепобедността на Кръста Христов, в това, че Бог никога не оставя без помощ онези, които се уповават на Него.

А кой знае – може би, ако започнем повече да почитаме своя Покръстител и да му се молим, Господ някой ден ще ни яви и неговите скъпоценни свети мощи? Дай Боже!

Ик. Павел ГЪРБОВ

Честване на 1150-годишнината от Чудесната победа на св. равноапостолен Борис със силата на Кръста

С благослoвeниeтo на Варненския и Великопреславски митрополит Йоан, на 28. 03. 2016 г. в храм „Св. цар Борис-Михаил“, гр. Плиска, беше устроен църковен праз-

ник в чест на 1150-годишния юбилей от Чудесната победа на свети Покръстител над боилския бунт със силата на Кръста. В богослужението, оглавно от предстоятеля на храма – прот. Андрей Стефанов, се включиха свещеници от Варненска и Сливенска епархии.

Отслужени бяха празнична полиелейна Утреня, Часове, Изобразителни и св. Литургия на Преждеосвещените Дарове. За целта бяха използвани новосъставените служби на св. мъченик Боян, княз Български и на Чудото на св. Борис. Молитвено участие в църковното тържество взеха както богомолци от гр. Плиска, така и гости от Велико Търново, Шабла и Карнобат.

В проповедта за празника бе изтъкнато, че с това честване се извършва възстановяване на древната традиция да се почита богослужебно това знаменателно за Българската църква събитие, която е засвидетелствана в Минеи от 13-14 век. Беше издигната и идеята празникът на Чудото на св. равноап. Борис да се превърне в

нов празник за старославна Плиска. След св. Литургия грижовни енорияши бяха приготвили обяд с разнообразни постни ястия.

ДУХОВНА СЪКРОВИЩНИЦА

Св. Тихон Загонски (1824-1783)

Ще дойда утре

От хората често чуваме думите: *ще дойда утре*. Тези думи биват изричани от човек, когато някой друг го е поканил при себе си; тогава той или поради това, че е зает с нещо, или заради някаква нужда, която не му позволява да се откъсне от къщи, отговаря на канещия го: *ще дойда утре*. Християнино! Христос ни кани при Себе Си, приканва ни винаги и непрестанно: *дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и аз ще ви успокоя* (Мат. 11:28). В дадения случай Христос Господ призовава към покаяние и чрез покаяние всички грешници при Себе Си. Но мнозина от християните оплагат това покаяние и сякаш отказват на Христа, а макар да не го изричат на глас, но в сърцето си казват: *ще дойда утре*. Всички са обладани от тази мисъл и думите: *ще дойда утре* са се загнездили в сърцата на онези, които постоянно оплагат за следващия ден истинното си покаяние и обръщане.

Всеки подобен на тях човек изрича в сърцето си: *ще дойда утре*. Блудникът, прелюбодеецът и поклонникът на нечистотата казва: *ще дойда утре*. Планичата и сластолюбецът казва: *ще дойда утре*. Живеещият в гордостта, разкоша и суетата на този свят казва: *ще дойда утре*. Сребролюбецът, крадецът и алчният грабител казва: *ще дойда утре*. Всеки един грешник, който живее в грехове и не се поправя, казва: *ще дойда утре*. А мнозина отмагат покаянието си чак докато не настъпи болест или не дойде краят.

О, грешни човече! Защо сам си обещаваеш утрешния ден, който не е в твоята, но в Божията власт? Ами ако не дочакаш утрешния ден? Ами ако Царският указ те застигне внезапно и по такъв начин небесният Цар Господ те призове вече не към покаяние, но за отговор и съд? Какъв страх, трепет, ужас и опчаяние ще обземат тогава душата ти? Смъртта по неведомо пътища върви след всеки един човек и го отнася от този свят, когато той не очаква, и където не очаква, и по начин, по който не очаква. Ами ако те завари

в подобни мисли и негласно ти каже: *тръгвай, човече; Вседържителят Господ те кани? Какво? Ще кажеш ли тогава: ще дойда утре? Не! Макар и да не искаш, но ще тръгнеш. С каква надежда? Не зная! – Грешна ми душа! Бог ни е обещал благодатта Си и Своята милост; но утрешен ден не ни е обещал. А Светият Дух казва: *Днес, кога чуете гласа Му, да не ожесточите сърцата си* (Пс. 94:7, 8; Евр. 3:7-8; 4:7).*

Христовите проповедници непрестанно и неуморно учат на покаяние и възгласяват към грешниците: *покайте се, и дойдете при Христа*. Но грешната душа отговаря в сърцето си: *ще дойда утре*. Зове те твоят Бог и Господ, твоят Създател, Царят на царете и Господарят на господарите; зове те щедрият и милостив, дълготърпелив Господ; зове те с обич; зове те Исус, твоят Изкупител, който е пострадад и претърпял смърт, за да те спаси; зове те, за да не пагнеш във вечна гибел и смърт; зове те във вечното Си царство и блаженство. Той, Милосърдният, е изпълнен със състрадание към теб, за да не погинеш. Но ти Му отговаряш в ума си и в неразкаяния си нрав и неизправно сърце: *ще дойда утре!*... Безсрамно е да се отказва на земния цар, а също така на по-нисш властелин и да му се заявява: *ще дойда утре*. Това е не само тежко и безсрамно, но и твърде страшно. И тъй, ще дойде време, когато грешниците ще поискат да идат при Него, но *вратата ще бъдат затворени*. Тогава ще чуят: *не ви познавам; вие не Ме познавахте, и аз не ви познавам, вие не Ме слухате, и аз не ви слушам* (Лука. 13:25-27; Мат. 25:10-12). Понеже аз виках, а вие не послушате; простирах ръка, но нямаше кой да внимава; и вие отхвърлихте всички Мои съвети и изобличенията Ми не приехте, затова и аз ще се насмея на вашата гибел; *ще се порадвам, кога ви ужас нападне* (Притч. 1:24-26). Поради това казва: *днес, кога чуете гласа Му, да не ожесточите сърцата си*.

И тъй, не се бави, грешни човече, да се обрънеш към Господа, за да не узнаеш вместо милостта Божия, Божия съд върху се-

бе си. При Христа дохождаме не чрез нозете си, но със сърцето си, не чрез промяна на мястото, но чрез изменение на волята и нравите си към по-добро. Който се промени вътре в себе си и, скъсал с лошите си навици, очисти сърцето си чрез покаяние и се назидал от всеки грях, и е станал угодник на Христовата воля – такъв човек отива при Христа и вече не казва: *ще дойда утре*, но заедно с Пророка изрича: *готово е сърцето ми, Боже, готово е сърцето ми* (Пс. 107:2). Ето идвам! *Ще стана и ще отиде при Баща си и ще Му река: Отче, съгреших против небето и пред Тебе; и не съм вече достоен да се нарека Твои син; направи ме като един от наемниците Си* (Лука. 15:18). О, с каква обич приема такава душа – върнала се и пристъпяла към Него – Исус Христос! Ах, Моят погинал син се връща при Мен жив и здрав (*пак там 24*)! Милвайки го, ще се смири над него и щедро ще го обсия с най-скъпите дарове (Йерем. 31:20)! Рагвайте се, Ангели, защото се намери забубената драхма! Моят син, отдалечил се от Мене, се върна при Мен здрав. Обичното Ми създание, човекът – сътворен по Мой образ и подобие, но погинал – се намери жив и здрав!

Нещастни грешни човече! И ние по същия начин да се дигнем и без всякакво отлагане да побързаем при милосърдния наш Отец. Той ни очаква и като стигнем при Него, ще ни прегърне с разтворени обятия. Никъде и в нищо, освен при Него, ние не ще намерим покой. Единствено Той може да внесе в душата ни успокоение: *дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и аз ще ви успокоя*. Стига вече сме се бавили в чуждата страна; достатъчно сме робували на злия господар; време е да престанем да се храним с греховете си, като с негодни рожкове! *Да станем и да отидем при нашия Отец; и Той ще ни нагости с трапезата, която е приготвена за Неговите синове*.

Отче! Съгреших против небето и пред Тебе; и не съм вече достоен да се нарека Твои син; направи ме като един от наемниците Си!

Превод от руски език: Людмила ДИМИТРОВА

ОФИЦИАЛНА ПАТРИАРШЕСКА ВИЗИТА

Патриарх Неофит отслужи молебен пред мощите на св. Киприан

В последния ден от посещението си в Москва Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит посети Кремъл. Там той и придружаващата го официална църковна делегация посетиха вътрешните храмове на комплекса и се запознаха с историята, архитектурата и украсата им.

Патриархът и придружаващата го делегация се поклониха на св. мощи на св. Киприан Киевски и Московски, погребан в Успенския събор в Кремъл, в югозападното крило на храма. Патриарх Неофит извърши кратък молебен, отправяйки първосветителска молитва към

тирското сестринство и служителите при хотелската част към обителта, грижели се с много любов за гостите от православна България, и поклонници, дошли да получат патриаршеското благословение на светейшия патриарх Неофит.

На летището, за да изпратят официалната църковна делегация начело с патриарх Неофит, бяха високосвещенният Волоколамски митрополит Иларион, председател на Външно-църковния отдел при РПЦ и сътрудници към отдела.

В рамките на официалното си посещение в Москва патриарх Неофит и придружаващата го делегация посетиха Подворieto на Българската патриаршия при

Московската патриаршия и Московския Високо-Петровски мъжки манастир.

Там той беше посрещнат от наместника на ставропигиалната обител и ректор на Руския православен университет игумен Пьотър (Еремеев) и братята на манастира.

Светейшият патриарх Неофит се помоли в съборния храм, посветен на светителя Петър, митрополит Московски, където наместникът на светата обител разказа историята на този главен храм на манастира.

Гостите от България, където отец Пьотър е завършил висшето си богословско образование, се поклониха и в Сергиевския храм. Светейшият Български патриарх се помоли пред образа на светителя Петър с частницата от мощите му и благослови братята на манастира, като се обърна към населениците на древната обител, възвърнала си манастирския статут едва преди 6 години. С пастирско слово патриархът ги насърчи да следват неотклонно духовния си път и с Божията помощ в скоро време да съумеят да възстановят изначалното благолепие на обителта, книжовната и просветителската дейност в нея.

В памет за посещението във Високо-Петровския манастир и за да напомня на нейния настоятел за годините, прекарани под сводовете на Богословския факултет на Софийския университет, светейшият патриарх Неофит подари на манастира икона на св. Климент Охридски и гравюра с изображението на новопрославления св. Серафим Софийски Чудотворец.

българина, облагодадил руската земя, като се помоли за просперитета на двата единоверни и еднокръвни народи и за тяхното утвърждаване в св. Православие, за богословско просвещение в благочестивата душеспасителна вяра на всички християни и да се просветим със светлината Христова за предстоящия Велик пост, за небесен покров на великия угодил Богу исихаст над родна България и новоотеческа Русия.

По-късно същия ден патриарх Неофит и придружаващата го делегация отпътуваха от Русия. Да изпратят светейшият Български патриарх от Покровския манастир, се събраха Негово Преосвещенство Подолски епископ Тихон, съпътствал с благословението на Руския патриарх Кирил делегацията през целия ѝ престой в Москва, игуменията майка Теофания, проф. В. А. Алексеев, манас-

ОФИЦИАЛНА ПАТРИАРШЕСКА ВИЗИТА

Българският патриарх Неофит получи премията за 2015 г. на МОФ ЕПН

От стр. 1

председателят на Фонда проф. Валерий Аркадиевич Алексеев. След това думата бе дадена на Негово Светейшество патриарх Кирил, председател на попечителския му съвет, който говори за предизвикателствата пред човека и обществения морал днес и ролята на Православието в укрепването на мира, единството и традиционните нравствени ценности в съвременния свят. Той представи тазгодишните лауреати: Българският патриарх Неофит, президента на Р България Томислав Николич и Сергей Наринкин, председател на Държавната дума на Руската федерация.

Пръв бе отличен Негово Светейшество Българският патриарх Неофит. В своето слово, като се обърна към патриарх Кирил, лауреатите на премията, Н.В. цар Симеон и всички организатори, участници и гости на „това тържество на единството“, патриарх Неофит каза: „Всесърдечно благодарим на Ваше Светейшество, като Председател на Попечителския съвет на Международния обществен фонд за единство на православните народи, на президента проф. Алексеев, на Президиума, Попечителския съвет и Комисията на Международния обществен фонд, за удостояването ни с премията за 2015 г. за укрепване единството на православните народи и утвърждаване на християнските ценности в обществото! Приемаме тази чест с ясното съзнание, че „ни-то който сяди е нещо, нито който полива, а всичко е Бог, Който прави да расте“ (1 Кор. 3:7) и че един полага основа, „а друг зи-

да върху нея; ала всеки (трябва) да внимава, как зида“ (1 Кор. 3:10).

В днешното размирно време, когато са заплашени християнските основи на европейската цивилизация, когато се подлагат на дискусия вековните представи за морал, ние, православните – духовници, политици и общественици от различни страни, които хора с добра съвест, трябва да обединим своите усилия в защита на изконните християнски нравствени ценности и норми на поведението.

Ставаме свидетели на това как честта, честността, саможертвата в името на другите сякаш са останали далече в миналото и днес са загубили своята актуалност и ценност. От това губим всички ние и като общество, и като личности, защото Бог е създал човека да живее добродетелно в общност и така, чрез себежертвената любов, да възраства в съвършенството.

Мнозина от нашите съвременници, за жалост, са израснали без вярата в Бога, без да познават дълбокия смисъл и високото назначение на човешкия живот, които Творецът е вложил при сътворението. Хората се лутат без посока, заети със суетни грижи и собственото си себеутвърждаване, без готовност за саможертва, без волята да претърпят неудобства, утеснения, лишения в името на ближния. Като откъснати клонки от Лозата на живота.

Нашето патриаршеско служение от самото ни избяване и интронизация беше белязано от масови национални протести и недоволство срещу гражданската власт в страна-

та, от криза в държавността и дълбоко разединение в обществото. Последваха тежки изпитания за нашия народ: природни катаклизми и катастрофи, нанесли много щети и взели човешки жертви. Отчаянието, загубата на ясни ориентири за целта и смисъла на живота доведоха и до серия публични самозапалвания на наши сънародници. И както става в такива случаи, очите на хората се обърнаха към Църквата, готови да чуят нейния глас, търсещи утеха, упование, надежда.

Страданията, изпитанията от различно естество са неизбежно в този уреден от греха свят, но когато човек има ясно съз-

могъщ, но и любещ и милостив, Който държи всичко в ръцете Си, ще преминава и през най-тежките изпитания, без да губи вяра, надежда и душевния си мир. Унието, отчаянието, малодушието, чувството за безизходица, за празнота и безсмисленост на живота и съществуването ни избухват там, където оскъдява вярата.

В мирни дни на съзиждане и в дни на тежки изпитания, ние, православните духовници, няма да се уморим да призоваваме към боголюбие и братолюбие, защото любовта е основата и законът на битието. Ако нашите убеждения, културната ни,

целенасочени и силни. Стабилно и преуспеващо е онова общество, което е сплотено от общи високи идеали, ценности и цели.

Църквата с нейното неподвластно на времето и непреходно учение е призвана да бъде съвестта на народа. Тя е носител на богооткровените истини за живота и света и ни разкрива нравствения идеал, въплътен в Личността на Богочовека Христос, към който трябва да се стремим и който трябва да следваме. В този смисъл не християнството трябва да се приспособява към духа на времето, а духът на времето трябва да се съизмерява с християнството и висотата на евангелските истини.

Единството, както в Църквата, така и в обществото, трябва да се запазва и продължава „чрез връзките на мира“ (Еф. 4:3), като превъзможваме в себе си гордостта и себелюбивото и се усиливаме в любовта. Единството е постижимо до толкова, до колкото сме способни на такава любов, каквато ни се разкрива в съвършената Личност на Богочовека Иисус Христос. До колкото сме придобили Христов нрав, до колкото сме очистили душите си от всичко неприсъщо на Христа.

На православния дух са чужди омразата, етнофилетизмът и расизмът. Свойствено му е да защитава неоправданите и страдащите и да отстоява, въпреки всичко, любовта към другия. От тези евангелски принципи трябва да се ръководим всички ние.

Приемаме тази номинация като едно признание за нашите скромни трудове в този дух, но и като потвърждение, че в дни на всеобщо отстъпление от вярата, морала и любовта не бива да забравяме християнските идеали и да се стремим да се ръководим от тях, защото от това доколко даден човек или даден народ въплъщава и осъществява в битието си тези истини, зависи доколко достоен и устойчив на превратности

тите на времето ще бъде той.

Човек така е устроен, че не може да живее без вяра. Но човек разумно и внимателно трябва да избира в какво да вярва, защото от това в какво вярваме, зависи как ще възприемаме хората и света около нас и как ще преминем животът ни.

Православната вяра наистина носи отговора на всички социални и екзистенциални проблеми, с които се сблъсква съвременният човек. При това, православната вяра и животът в Църквата не само ни учат как да живеем, но ни дават и вътрешни духовни сили и вдъхновение, за да живеем достойно и пълноценно. Но най-важната мисия на Църквата Христова в този свят си остава тази: да ражда небесни жители. Защото, каква полза от Църква, която е богата, силна, влиятелна в обществото, популярна, дори милосърдна, ако хората не се освещават и спасяват в нея, ако не прави своите пасоми не само по-добри хора, но и жители на Царството Божие.

Нека всички участници в обществените процеси, всеки, според званието и силите си, и особено онези от нас, на чиито плещи е възложена повече власт и отговорност, да помним, че пред Божието лице са делата, мислите и намеренията ни и пред Неговия великодушен Съд ще даваме отчет за тях, а от, комуто е много дадено, много и ще се иска, и комуто много е поверено, от него повече ще се изисква“ (Лука. 12:48).

Нека „Бог на любовта и на мира“ (2 Кор. 13:11) да бъде с всички нас!“

Последваха бурни аплодисменти, след което бяха наградени и другите двама лауреати.

Церемонията по награждаването бе последвана от празничен концерт и официална вечеря, дадена от високопреосвещения Волоколамски митрополит Иларион за българските гости.

Ал. КАРАМИХАЛЕВА
Снимки: Здравко КЪНЕВ

нание кое е важно и кое – маловажно, кое е преходно и кое – непреходно, какви са смисълът и целта на човешкия живот; когато знае, че има Бог – Бог все-

социална, политическа, национална принадлежност са повод за разделение, то любовта е онази сила, която истински може да ни направи единни,

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2016 г.

„Църковен вестник“

1 година 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.